

wokok, amihez járult az a szeretetteljes bensőség, amellyel *Reint* ünnepelték.

Ő már nem volt fiatal ember, midőn *Stoy* nyomdokaiba lépve ezelőtt 25 évvel szemináriumát megnyitotta. De még ma is fiatal hévvel és lelkesedéssel tanít és tartalmas beszédével, mellyel az ünnepélyt megnyitotta, magával ragadta nagyszámú hallgatóit. A szemináriumnak céljáról és feladatáról szólt. Lelkes beszéde végén szíves szeretetreméltósággal üdvözlé vendégeit. Elve lévén mindenha: *In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus autem caritas*, azokat üdvözölte talán legkitüntetőbb módon, akik, — noha tanítványai, — tudományos munkáikban az ő eszméit kritika tárgyává tették és akik meggyőződéseikben tőle talán messze elpártoltak.

Nagy lehetett öröme, hogy e napon a világ minden tájékáról elhalmozták szerencsekívánataikkal. Hiszen a szemináriumnak eddig több mint 2000 tagja volt és legalább is ugyanakkora azok száma, akik szüneti tanfolyamok alatt megismerkedtek vele.

Korai volna *Rein* működéséről ítéletet mondani. Az ő műve még nincs lezárva. De annyit talán már ma is joggal mondhatunk, hogy neki nem csekély része van abban, hogy Németországban nemcsak az elemi iskolákban, hanem a középiskolákban is jobb módszer honosodott meg, mint Európa bármely államában.

Ezt az eredményt *Rein* első sorban szemináriuma útján érte el, amelyről *Böhm*, a jelenlegi főtanító büszkén mondja, hogy gőcpontja a tudományos pädagógiának nemcsak Németországon, hanem az egész művelt világon.

Dr. Gockler Lajos.

A zene helye a középfokú oktatásban.*

A pädagogiai köztudatban ma már gyökeret vert az a felfogás, hogy az esztétikai képzés szerves alkotórésze a középiskolai oktatásnak. De ami az elméletben már rég elismert igazság, annak gyakorlati megvalósítása rendszerint még sokáig várat magára. A művészi nevelés eszméje is csak lassan tud utat törni a gyakorlatban. A francia középiskola csupán egyes elszigetelt jelenségekre hivatkozhatik ebben a tekintetben: hangversenyekre, múzeum-látogatásokra, utazásokra, pedig Franciaországban külön egyesület alakult a művészetnek az iskolában való ápolására (*Société de l'Art à l'École*). A *collège*

* M. Dorolle: *Sur la place de la musique dans l'enseignement secondaire.* (*Revue Universitaire*. XIXe année, tome II 1910. — (216. és k. l.)

Chaptal az egyetlen iskola, mely művészeti körrel (*Union Artistique*) dicsekedhetik. Ilyen viszonyok között igen természetes, hogy az esztétikai képzés a rendes tantárgyak mellett fényűzési cikk számba megy, holott az egész oktatást át kellene hatnia.

A rajzoktatást az újabb reform annyira-amennyire a művészi nevelés szolgálatába állította. Fejlesztetni kívánja vele a tanulók ízlését s elő akarja mozdítani a szem útján ható művészetek megértését. De nem részesül kellő méltánylásban a zene, a legszociálisabb és legkönnyebben hozzáférhető művészet. A zenei oktatásnak sokkal bőségebb források állnak rendelkezésére, mint a látási művészeteknek, mert csak kevés város van abban a szerencsés helyzetben, hogy képzőművészeti múzeumában élénk állíthassa a festészet és szobrászat remekeit. Ennélfogva a képzőművészeti oktatás nem támaszkodhatik eredeti műalkotásokra s abban a veszedelemben forog, hogy üressé válik. A festményt ugyanis sohasem pótolhatja a metszet vagy fénykép s a fekete hasonmás is csak halvány fogalmat adhat az eredetiről. A zenével azonban nincs ilyen baj. Csak tömöríteni kell az erőket s meg kell nekik adni a helyes irányítást. Hogy különös eszközök nélkül is minő szép eredményt lehet ezen a téren elérni, példára a *lycée de Saint-Quentin*, mely igen érdekes zenetörténeti hangversenyeket rendezett.

A mai állapot szerint csak néhány kiváltságos fiú tanul hangszeren játszani. Az énektanítás is nagyon fogyatékos. Kevés az óraszám s erről az egy-két óráról is szeretnek a tanulók elmaradni, mert szabad idejük van az énekórák miatt megrövidítve.

Határozott és részletes javaslatot a zenei oktatás berendezésére nézve nem találunk a cikkben, csak egész általánosságban kívánja a szerző, hogy a zenei képzés is foglalja el a tantervben az irodalmi és természettudományi oktatás mellett az őt megillető helyet s rendes órákban, rendszeresen történjék, nem úgy, mint most: ötletszerűen, a véletlenül előforduló iskolai ünnepélyek örve alatt.

Hogy a zenei képzésnek, még pedig az énektanításnak alapsabbá tétele az iskolában csakugyan szükséges, ahhoz alig férhet szó. A cikkíró azonban túllő a célon, mikor azt mondja, hogy a zenét érettségi tárgyá kellene tenni.

Dr. Nagy József.

Az újságok és a nevelés.*

Napjainkban jóformán minden nyilvánosságra jut a hírlapok útján s így a gyermek is könnyen hozzáférhet a legfontosabb

* *Revue Universitaire*. XIXe année, tome II. 1910. — (296—7. l.)